

Szkoła Policji w Słupsku

**OCHRONA PRAWNA FUNKCJONARIUSZA POLICJI
W PRAWIE KARNYM**

Stan prawny na 1 czerwca 2018 r.

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	5
OCHRONA PRAWNA FUNKCJONARIUSZA PUBLICZNEGO W ŚWIETLE PRZEPISÓW KARNYCH	6
1. Informacje ogólne	6
1.1. Definicja funkcjonariusza publicznego zgodnie z art. 115 § 13 k.k.	6
1.2. Definicja pokrzywdzonego według art. 51 k.p.k.	6
1.3. Prawa funkcjonariusza Policji pokrzywdzonego przestępstwem	7
1.4. Prywatny akt oskarżenia – art. 212 k.k. i art. 216 k.k.	10
1.5. Zażalenie	11
1.6. Subsydiarny akt oskarżenia	12
2. Analiza wybranych przepisów karnych dotyczących ochrony praw- nej funkcjonariuszy Policji	13
2.1. Stalking – art. 190a k.k.	13
2.2. Zniestawienie – art. 212 k.k.	14
2.3. Znieważenie – art. 216 k.k.	16
2.4. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego – art. 222 k.k.	17
2.5. Czynna napaść – art. 223 k.k.	18
2.6. Czynny opór – art. 224 § 2 k.k.	20
2.7. Znieważenie funkcjonariusza publicznego – art. 226 k.k.	21
2.8. Składanie fałszywych zeznań – art. 233 k.k.	23
2.9. Fałszywe oskarżenie – art. 234 k.k.	25
2.10. Zawiadomienie o przestępstwie niedopełnionym – art. 238 k.k.	26
3. Wzory pism procesowych	27
3.1. Zapis w notatniku służbowym	27
3.2. Notatka urzędowa	29
3.3. Prywatny akt oskarżenia	31
3.4. Zażalenie na postanowienie o umorzeniu dochodzenia	33
3.5. Wniosek dowodowy	35
3.6. Wniosek o naprawienie szkody	36
BIBLIOGRAFIA	37

„Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków policjanta, ślubuję: służyć wiernie Narodowi, chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia. Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję pilnie przestrzegać prawa, dochować wierności konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać dyscypliny służbowej oraz wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych. Ślubuję strzec tajemnic związanych ze służbą, honorem, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej”.

Rota ślubowania art. 27 z Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji

PRZEDMOWA

Zapewnienie właściwej ochrony funkcjonariuszom Policji stwarza potrzebę odpowiednio wyważonej reakcji prawnej państwa na wzmacnianie autorytetu i poszanowanie we współczesnym demokratycznym społeczeństwie. Dobrze wyszkolony i przygotowany do służby policjant jest wizytówką państwa oraz kształtuje jego autorytet. Sposób, w jaki państwo wskazuje dbałość o swoich funkcjonariuszy, przekłada się w społeczeństwie na pojmowanie roli policjanta. Kształtuje postawy ludzkie nie tylko funkcjonariuszy, ale również każdego z obywateli. Niezbędna jest edukacja społeczeństwa, by należycie pojmowało rolę i zadania służbowe policjantów.

Nie powinno być prawnego i moralnego usprawiedliwienia dla agresji pod adresem funkcjonariuszy publicznych, a w szczególności policjantów, osób przybranych. W tym miejscu warto przytoczyć słowa, iż „policjant zachowaniem i wyglądem musi wzbudzać zaufanie, a umacniać je swoim postępowaniem. Powinien umieć przekonać każdego uczciwego członka naszej społeczności, że bać się należy tylko przestępców i chuliganów, a policjant jest po to, aby te obawy konsekwentnie eliminować oraz że w każdej sytuacji można na niego liczyć. Obdarzenie zaufaniem jest zjawiskiem niezmiernie trudnym, ale możliwym. Do osiągnięcia tego celu potrzebna jest dobra i silna wola właściwego postępowania. Należy z pełną aprobatą odnieść się do Zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta” (Dz.Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3), które niewątpliwie sprzyja kształtowaniu modelu policjanta”¹.

Funkcjonariusz Policji z chwilą przyjęcia do służby składa ślubowanie narodowi polskiemu, że będzie „chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia”. Pełniąc obowiązki służbowe, policjant jest narażony na zagrożenia, które nie występują w innych grupach zawodowych. Ustawodawca w uregulowaniach prawnych zapewnia ochronę prawną funkcjonariusza policji na gruncie prawa karnego i cywilnego.

Publikacja jest skierowana do wszystkich policjantów, których dobra zostały naruszone.

¹ W. Kotowski, *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 19–22.

OCHRONA PRAWNA FUNKCJONARIUSZA PUBLICZNEGO W ŚWIETLE PRZEPISÓW KARNYCH

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Definicja funkcjonariusza publicznego zgodnie z art. 115 § 13 k.k.

Funkcjonariuszem publicznym jest:

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej,
2. poseł, senator, radny,
- 2a. poseł do Parlamentu Europejskiego,
3. sędzia, ławnik, prokurator, funkcjonariusz finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, notariusz, komornik, kurator sądowy, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy,
4. osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych,
5. osoba będąca pracownikiem organu kontroli państwowej lub organu kontroli samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe,
6. osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej,
7. funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej,
8. osoba pełniąca czynną służbę wojskową, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie,
9. pracownik międzynarodowego trybunału karnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe.

W myśl cytowanego artykułu funkcjonariuszem publicznym jest m.in. funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego. W tym właśnie pojęciu mieszczą się m.in. funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, ABW, AW. W dalszej części opracowania autorzy będą posługiwać się określeniem policjant, a nie szeroko rozumianym pojęciem funkcjonariusz publiczny z uwagi na fakt, iż jest ono kierowane do funkcjonariuszy Policji.

1.2. Definicja pokrzywdzonego według art. 51 k.p.k.

Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo.

W przypadku funkcjonariuszy publicznych najczęściej atakowanymi dobrami są życie, zdrowie, nietykalność cielesna, godność osobista, dobre imię, mie-

nie. Co ważne, za pokrzywdzonego uważa się także zakład ubezpieczeń w zakresie, w jakim pokrył szkodę wyrządzoną pokrzywdzonemu przez przestępstwo lub jest zobowiązany do jej pokrycia zgodnie z zawartą umową ubezpieczeniową.

Jeżeli pokrzywdzony policjant stał się z różnych przyczyn osobą nieporadną, w szczególności ze względu na stan zdrowia, jego prawa może wykonywać osoba, pod której pieczęcią pokrzywdzony pozostaje.

W razie śmierci pokrzywdzonego policjanta prawa, które by mu przysługiwały, mogą wykonywać jego osoby najbliższe lub osoby pozostające na jego utrzymaniu, a w wypadku ich braku lub nieujawnienia prokurator działający z urzędu.

Jeżeli chodzi o osobę najbliższą, to zgodnie z definicją zawartą w art. 115 § 11 k.k. jest nią małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu. Wstępnymi są nasi przodkowie, np. rodzice, dziadkowie, zaś zstępnymi nasi potomkowie, np. dzieci, wnuki. Pojęcie powinowatego wywodzi się z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zgodnie z art. 618 k.r.i.o. powinowactwo powstaje na skutek zawarcia małżeństwa i jest to stosunek pomiędzy małżonkiem a krewnymi drugiego małżonka. Co ważne, trwa ono mimo ustania małżeństwa.

1.3. Prawa funkcjonariusza Policji pokrzywdzonego przestępstwem

Policjanci z racji pełnionych obowiązków i tego, że w znacznie większej mierze są narażeni na niebezpieczeństwo osobiste, korzystają ze wzmoczonej ochrony prawnej. W kodeksie karnym został umieszczony rozdział 29, który zawiera szereg przestępstw, mających na celu ochronę policjantów, np. naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego, czynna napaść na funkcjonariusza publicznego, czynny opór, znieważenie funkcjonariusza publicznego.

Szczególne ochrona prawna policjanta wyraża się w tym, że zachowanie sprawcy przestępstwa wobec niego jest zagrożone surowszą karą niż analogiczne zachowanie się sprawcy wobec innych podmiotów. Zgodnie z art. 231 a k.k. z ochrony prawnej policjant korzysta również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu lub zajmowanego stanowiska. Celem wprowadzenia przez ustawodawcę tego przepisu do porządku prawnego było rozszerzenie ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariusza publicznego o sytuacje, gdy bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu lub zajmowanego stanowiska, ale niekoniecznie podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Ma to na celu przede wszystkim przeciwdziałanie wyjątkowo nagannym przejawom agresji, często skierowanej przeciwko policjantom tylko dlatego, że wykonują właśnie ten zawód. Nie

ma żadnego usprawiedliwienia i motywowana jest niechęcią lub wręcz nienawiścią do Policji. Wprowadzenie tego rozwiązania powoduje, że każdy czyn zabroniony skierowany przeciwko funkcjonariuszowi Policji, czyli np. godzący w jego życie, zdrowie, wolność, ale także nietykalność cielesną, jest traktowany tak samo jak przestępstwa z art. 222 k.k., 223 k.k., 224 § 2 k.k., które są popełniane podczas lub w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych. W większości przypadków skutkuje to zaostreniem odpowiedzialności karnej sprawcy, jak również przesądza o trybie ścigania z urzędu takiego czynu.

Jeżeli dobro prawne policjanta zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo, przysługuje mu szereg uprawnień.

Po pierwsze policjant ma prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika. Pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny. Nie można mieć więcej niż trzech pełnomocników jednocześnie. W zależności od wyniku procesu kosztami wynajęcia pełnomocnika może zostać obciążony oskarżony. Jeżeli policjant wykaże, że nie stać go na pełnomocnika, sąd może wyznaczyć pełnomocnika z urzędu. W postępowaniu sądowym, na żądanie pokrzywdzonego i bez względu na jego sytuację majątkową sąd wyznacza mu pełnomocnika z urzędu; w zależności od wyniku procesu pokrzywdzony może zostać obciążony kosztami wyznaczenia takiego pełnomocnika.

Po drugie policjant ma prawo do złożenia zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia lub umorzeniu śledztwa lub dochodzenia, jak również zażalenia na bezczynność, jeżeli w ciągu 6 tygodni od złożenia przez pokrzywdzonego zawiadomienia o przestępstwie nie został on powiadomiony o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia.

Pokrzywdzony funkcjonariusz ma również prawo do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia, np. o przesłuchanie świadka, uzyskanie dokumentu, dopuszczenie opinii biegłego. Jeżeli istnieje obawa, że świadka nie będzie można przesłuchać na rozprawie, policjant może wystąpić o jego przesłuchanie przez sąd lub zwrócić się do prokuratora o przesłuchanie świadka w tym trybie.

Kolejnym uprawnieniem przysługującym policjantowi jest prawo do udziału w czynnościach postępowania przeprowadzanych na wniosek pokrzywdzonego oraz w czynnościach, których nie można powtórzyć na rozprawie, w tym także w przeprowadzeniu dowodu. W czynnościach tych może uczestniczyć pełnomocnik pokrzywdzonego. Warto podkreślić, że w szczególnie uzasadnionym wypadku można odmówić dopuszczenia pokrzywdzonego i pełnomocnika do czynności ze względu na dobro postępowania.

Policjantowi przysługuje zwrot kosztów stawiennictwa na wezwanie. W wypadku wezwania do osobistego stawiennictwa usprawiedliwienie nieobecności z powodu choroby jest możliwe wyłącznie po przedstawieniu zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego. Inne zwolnienie jest niewystraszające.

Policjant ma także prawo do udziału w przesłuchaniu biegłego oraz prawo do zapoznania się z jego pisemną opinią.

Kolejnym uprawnieniem, przysługującym policjantowi jest prawo dostępu do akt sprawy i sporządzania z nich odpisów i fotokopii. Ponadto ma prawo do odpłatnego wykonania kopii akt sprawy, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Należy zaznaczyć, że każdemu pokrzywdzonemu można odmówić dostępu do akt ze względu na ważny interes państwa lub dobro postępowania.

Pokrzywdzony policjant ma także prawo do złożenia wniosku o uzupełnienie śledztwa lub dochodzenia. Wniosek należy złożyć w terminie 3 dni od daty końcowego zaznajomienia podejrzanego z materiałami postępowania.

W przypadku wyrażenia chęci pojednania się przez pokrzywdzonego oraz sprawcę przestępstwa istnieje możliwość złożenia wniosku o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. Celem tego postępowania jest zażegnanie konfliktu z podejrzanym i ewentualne uzgodnienie naprawienia szkody. Udział w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny. Pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji są brane pod uwagę przez sąd przy wymiarze kary.

Pokrzywdzony policjant ma również prawo do złożenia wniosku o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie wyrządzonej krzywdzie aż do zamknięcia przewodu sądowego.

W przypadku zastosowania wobec sprawcy przestępstwa izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania pokrzywdzonemu przysługuje prawo do otrzymania informacji o uchyleniu tego środka lub o jego ucieczce z aresztu śledczego.

Ważne jest, że policjant ma prawo do złożenia zażalenia na każdą czynność naruszającą jego prawa. Może złożyć wniosek o otrzymanie informacji o zarzutach wobec oskarżonego oraz o dacie i miejscu rozprawy albo posiedzenia sądu, podczas którego może dojść do umorzenia postępowania, warunkowego umorzenia postępowania albo skazania oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy.

W razie zagrożenia dla życia lub zdrowia pokrzywdzonego lub jego najbliższych mogą oni otrzymać ochronę Policji na czas czynności procesowej. Jeżeli stopień zagrożenia jest wysoki, mogą oni otrzymać ochronę osobistą lub pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu. Wniosek o udzielenie ochrony kieruje się do komendanta wojewódzkiego Policji za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie albo sądu.

Pokrzywdzony i jego najbliżsi mogą otrzymać pomoc medyczną, psychologiczną, rehabilitacyjną, prawną oraz materialną w Sieci Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem. Może także ubiegać się o państwową kompensatę na zasadach określonych w *Ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych*.

Jeżeli sprawcy zakazano zbliżania się lub kontaktowania się z pokrzywdzonym, zakaz ten, na wniosek pokrzywdzonego, może być wykonywany w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie europejskiego nakazu ochrony.

1.4. Prywatny akt oskarżenia

Prywatny akt oskarżenia daje pokrzywdzonemu funkcjonariuszowi możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności sprawcy przestępstwa popełnionego na jego szkodę. Samodzielne występowanie przed sądem w sprawach prywatnoskargowych czy sporządzenie takiego aktu oskarżenia to zadanie trudne i wymagające znajomości przepisów kodeksu postępowania karnego.

Prywatny akt oskarżenia to sposób na zainicjowanie postępowania karnego przez pokrzywdzonego, który zgodnie z art. 59 k.p.k. może wnosić i popierać oskarżenie w sprawach o przestępstwa, które są ścigane z oskarżenia prywatnego. Funkcjonariusz Policji może być np. pokrzywdzony przestępstwem:

- zniesławienia (art. 212 k.k.),
- zniewagi (art. 216 k.k.).

Prywatny akt oskarżenia ma zagwarantować pokrzywdzonemu inicjatywę w sprawach dotyczących tych przestępstw, które są bezpośrednio skierowane przeciwko dobrom indywidualnym.

Treść prywatnego aktu oskarżenia będzie zróżnicowana. Zależy od czynu, którego dotyczy. Niezależnie jednak od rodzaju zgłaszanego przestępstwa każdy prywatny akt oskarżenia musi zawierać pewne elementy obowiązkowe. Zgodnie z art. 487 k.p.k. standard stanowią:

- oznaczenie osoby oskarżonego (wystarczająco same dane osobowe – imię i nazwisko, adres zamieszkania sprawcy – jeżeli jest znany),
- oznaczenie zarzucanego oskarżonemu czynu (wskazanie czynu),
- wskazanie dowodów, na których opiera się oskarżenie (świadczenie, dokumenty, maile i in.).

Dodatkowo, jak każde pismo procesowe również prywatny akt oskarżenia musi spełniać warunki formalne określone w art. 119 § 1 k.p.k., art. 332 k.p.k., art. 487 k.p.k., a więc zawierać:

- oznaczenie organu, do którego jest skierowany akt oskarżenia,
- dane osobowe oraz adres wnoszącego akt oskarżenia,
- datę i podpis składającego akt oskarżenia.

Prywatny akt oskarżenia musi zostać złożony, zanim ustała karalność przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego. Zgodnie z art. 101 § 2 k.k. karalność przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego ustaje z upływem roku od czasu, gdy pokrzywdzony dowiedział się o osobie sprawcy przestępstwa. Jednakże nie może to nastąpić później niż z upływem 3 lat od czasu popełnienia przestępstwa.

Jeżeli w powyżej wskazanym okresie postępowanie zostanie wszczęte, karalność przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego ustanie z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu (art. 102 k.k.).

Wszczęte prywatnym aktem oskarżenia postępowanie prywatnoskargowe toczy się bez udziału prokuratora. W związku z tym na oskarżyciela prywatnym, czyli pokrzywdzonym, ciąży obowiązek wykazywania, że oskarżony dopuścił się czynu zabronionego.

1.5. Zażalenie

Może się także zdarzyć, że postępowanie przygotowawcze zostanie umorzone. Zgodnie z art. 17 k.p.k. niewszczęte postępowanie umarza się, gdy:

- czynu nie popełniono albo brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia,
- czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa,
- społeczna szkodliwość czynu jest znikoma,
- ustawa stanowi, że sprawca nie podlega karze,
- oskarżony zmarł,
- nastąpiło przedawnienie karalności,
- postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się,
- sprawca nie podlega orzecznictwu polskich sądów karnych,
- brak skargi uprawnionego oskarżyciela,
- brak wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, chyba że ustawa stanowi inaczej,
- zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie.

Najczęstsze przyczyny umorzenia postępowań, w których policjanci są pokrzywdzonymi, to: brak znamion czynu zabronionego, brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu, znikomość społecznej szkodliwości czynu.

Czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego – dotyczy sytuacji, gdy czyn miał miejsce, jednak nie zawiera on wszystkich znamion określonego przestępstwa, np. brak znamienia „podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych” przy przestępstwach z art. 222 lub 223 k.k.

Brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia – odnosi się do sytuacji, kiedy w toku postępowania przygotowawczego nie zdołano zebrać materiału dowodowego na potwierdzenie zaistnienia czynu albo że podejrzewana osoba dany czyn popełniła. Z taką sytuacją możemy mieć do czynienia, kiedy jedynym świadkiem popełnienia przestępstwa jest pokrzywdzony policjant, nie ma innych dowodów w sprawie, a osoba podejrzewana zaprzecza, jakoby popełniła czyn zabroniony.

Ustalenie przez organ procesowy, że społeczna szkodliwość czynu jest znikoma – powoduje, że czyn zabroniony nie stanowi przestępstwa i jego ściganie karne będzie zaniechane. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Jeżeli na tej podstawie sąd uzna, że np. działania podejrzanego czy oskarżonego znieważającego funkcjonariuszy Policji podczas

interwencji poprzez wyzywanie ich słowami wulgarnymi nie doprowadziło do istotnego zakłócenia ich działania, można zaskarżyć takie postanowienie.

Umorzenie postępowania oznacza jego zakończenie. Jeżeli nie zgadzasz się z oceną organu, powinieneś takie postanowienie zaskarżyć. Na postanowienie o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia przysługuje zażalenie:

- stronom – pokrzywdzonemu i podejrzanemu,
- instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie,
- osobie, która nie jest pokrzywdzonym, a która złożyła zawiadomienie o określonym typie przestępstw, jeżeli postępowanie karne wszczęto w wyniku jej zawiadomienia, a wskutek tego przestępstwa doszło do naruszenia jej praw. Chodzi tu np. o przestępstwo składania fałszywych zeznań.

Zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od daty, kiedy doręczono postanowienie. Prokurator może zażalenie uwzględnić. W razie uznania, że brak podstaw do uwzględnienia zażalenia, prokurator obowiązany jest przedstawić je niezwłocznie sądowi wraz z aktami sprawy i wnioskiem zawierającym jego stanowisko co do zasadności zażalenia. Może on wezwać autora zażalenia do usunięcia w określonym terminie braków formalnych, gdy zażalenie nie odpowiada wymaganiam, np. nie wskazuje przedmiotu zaskarżenia. Wezwanie wymaga wydania zarządzenia, które doręcza się wnoszącemu pismo z pouczeniem o skutkach procesowych nieusunięcia braku.

Zażalenie rozpoznaje sąd właściwy do rozpoznania sprawy w I instancji. Sąd rozpoznający zażalenie może zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy albo uchylić je w całości lub w części. Nie może postanowienia tego zmienić. W przypadku uchylenia postanowienia sprawa wraca do organu postępowania przygotowawczego, którego zadaniem jest uzupełnienie materiału dowodowego.

1.6. Subsydiarny akt oskarżenia

Będąc pokrzywdzonym, możesz sam wejść w rolę oskarżyciela i wnieść subsydiarny akt oskarżenia. Będzie to możliwe po dwukrotnej odmowie prowadzenia lub umorzenia śledztwa bądź dochodzenia przez organ procesowy. Do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia masz miesiąc od dnia doręczenia ci zawiadomienia o postanowieniu prokuratora o ponownym umorzeniu postępowania przygotowawczego lub odmowie jego wszczęcia.

Przepis art. 55 § 2 k.p.k. stanowi, iż subsydiarny akt oskarżenia powinien być sporządzony oraz podpisany przez pełnomocnika, czyli adwokata lub radcę prawnego.

Pokrzywdzony ma zamkniętą drogę do wniesienia aktu oskarżenia, jeśli:

- skutkiem złożonego zażalenia sąd utrzyma w mocy postanowienie prokuratora,

- sąd wyda postanowienie oddalające zażalenie.

Podobnie jak w przypadku prywatnego aktu oskarżenia subsydiarny akt oskarżenia musi spełniać wymogi określone w art. 119 § 1 k.p.k., art. 332 k.p.k., art. 333 § 1 k.p.k.

2. ANALIZA WYBRANYCH PRZEPISÓW KARNYCH DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRAWNEJ FUNKCJONARIUSZY POLICJI

2.1. Stalking – art. 190a k.k.

Przestępstwo stalkingu to uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej, które wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność oraz podszycanie się pod inną osobę, przy wykorzystaniu jej wizerunku lub innych jej danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 190a k.k.

Janusz K., policjant z Komisariatu Policji w Z. wykonywał czynności służbowe z Kamilem J. podejrzanym o rozbój. Od czasu wykonania czynności otrzymywał od niego na portalu społecznościowym niepokojące wiadomości z pogroźkami, a Kamil J. codziennie wystawał kilka godzin pod komisariatem i pod jego miejscem zamieszkania, co wzbudziło u Janusza K. uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia i istotnie naruszyło jego prywatność.

Charakterystyka czynu

Stalking to m.in.:

- uporczywe wydzwanianie (szczególnie w nocy),
- wysyłanie listów, sms-ów oraz e-maili,
- wręczanie lub wysyłanie ofierze różnorakich niechcianych prezentów (od wulgarnych po te nieprzyzwoicie drogie),
- nieustające składanie propozycji spotkań o różnym charakterze i zaczepianie w miejscach publicznych,
- śledzenie i podglądanie ofiary, robienie jej zdjęć oraz przeszukiwanie jej rzeczy osobistych,
- poniżanie ofiary, manipulowanie jej przyjaciółmi oraz bliskimi,
- szantaż emocjonalny,
- groźby i obelgi pod adresem ofiary.

Stalking jest wielokrotną, powtarzającą się próbą nawiązania kontaktu z ofiarą w sposób bezpośredni lub za pomocą telefonu czy Internetu. Przepisy prawa wskazują, że nękanie w wykonaniu sprawcy musi wywrzeć skutek w postaci poczucia uzasadnionego zagrożenia, to znaczy takiego, które w odczuciu ofiary jest uznawane za realne. Jest to przestępstwo ścigane na wniosek

pokrzywdzonego. W przypadku gdy pokrzywdzony targnie się na życie, postępowanie przygotowawcze wszczynane jest z urzędu.

Możemy wyróżnić dwa rodzaje stalkingu:

- uporczywe nękanie, np. bardzo częste telefony, sms-y,
- tzw. kradzież tożsamości, np. wykorzystywanie wizerunku przez podszycie się pod ofiarę, np. umieszczanie na profilu ofiary nieprawdziwych treści; może przybierać także formę zamawiania na koszt ofiar różnych niechcianych towarów i usług, dokonywane albo w celu złośliwego dokuczenia, albo dyskredytacji.

Algorytm postępowania

Jeżeli doszło do zachowań wypełniających znamiona stalkingu, złóż zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i wniossek o ściganie. Jeżeli ma to związek z twoją służbą, powiadom swojego przełożonego lub dyżurnego jednostki.

Zabezpiecz dowody, które pozwolą później na skazanie sprawcy. Jeśli do stalkingu doszło w Internecie albo poprzez telefon komórkowy, zabezpiecz wydruki sms-ów, wiadomości i zdjęć z komunikatorów i portali społecznościowych, wiadomości e-mail. Możesz dołączyć wydruk przychodzących połączeń telefonicznych, co potwierdzi częstotliwość i uporczywość zachowania. Jeżeli nagrałeś rozmowę stalkera, w której cię poniża lub grozi, zabezpiecz ją na nośniku danych. Jeżeli stalker użył twojego wizerunku i podszywa się pod ciebie, zabezpiecz wydruki, na których znajduje się twój wizerunek.

Ustal dane personalne świadków zdarzenia, sprawdź, czy miejsce, gdzie doszło do zdarzenia, jest objęte monitoringiem lub czy osoby, które były na miejscu zdarzenia, nagrały je, np. swoim telefonem.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć, co uprawnione organy robią w twojej sprawie, skorzystaj z przysługujących ci uprawnień i zapoznaj się z aktami sprawy. Możesz sporządzać odpisy i kopie. Jeżeli według twojej oceny nie wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane, masz prawo złożyć wnioski dowodowe.

Pamiętaj, że możesz skorzystać z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika oraz brać udział w czynnościach postępowania, np. przy przesłuchaniu świadka czy biegłego. Możesz również złożyć wniossek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego.

Jeżeli sprawa zostanie zakończona w niesatysfakcjonujący cię sposób, możesz złożyć zażalenie.

2.2. Zniestawienie – art. 212 k.k.

Przestępstwo zniestawienia to pomówienie innej osoby, grupy osób, instytucji, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności; może wystąpić również za pomocą środków masowego komunikowania.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 212 k.k.

Roman Z. na festynie głośno przy licznie zgromadzonych tam osobach nazwał Marcina R., policjanta z Komisarjatu Policji w Z. „łapówkarzem”, ponieważ go nie lubił.

Charakterystyka czynu

Ze znieśławieniem mamy do czynienia, kiedy ktoś umyślnie godzi w twoją cześć i dobre imię, to znaczy pomawia cię o takie postępowanie lub właściwości, które w powszechnym odbiorze mogą cię poniżyć lub pozbawić potrzebnego dla wykonywania zawodu policjanta zaufania. Celem sprawcy jest zniszczenie twojej dobrej opinii czy zniszczenie reputacji. Tak naprawdę nie ma żadnego znaczenia, czy działanie sprawcy spowodowało spadek zaufania do ciebie, czy poniżyło cię. Najważniejsze, by słowa sprawcy były obiektywnie obraźliwe. Przesłębstwo to może zostać popełnione zarówno publicznie, tj. w sposób, że może z nim zetknąć się nieokreślona bliżej liczba osób, np. na portalu społecznościowym, lub niepublicznie – podczas prywatnego spotkania. Może być popełnione zarówno ustnie, jak i pisemnie, np. w artykule prasowym czy za pomocą środków masowego przekazu. Ważne, że jeżeli sprawca poniży cię publicznie, to nie ma znaczenia, czy to, co mówi, jest zgodne z prawdą, czy nie. Będzie to miało znaczenie, jeżeli sprawca działa niepublicznie, ponieważ jeżeli postawiony ci niepublicznie zarzut jest prawdziwy, to sprawca nie popełnia przestępstwa.

Algorytm postępowania

Jeżeli do pomówienia doszło podczas służby, to podejmij interwencję, podczas której ustalisz dane sprawcy. Z interwencji sporządź zapis w notatniku służbowym.

Zabezpiecz dowody, które pozwolą później na skazanie sprawcy, tj. ustal dane personalne świadków zdarzenia, sprawdź, czy miejsce, gdzie doszło do zdarzenia, jest objęte monitoringiem lub czy osoby, które były na miejscu zdarzenia, nagrały je, np. swoim telefonem.

Jeżeli do pomówienia doszło za pomocą środków masowego przekazu, wydrukuj strony, na których znajdują się pomawiające cię treści. Wszystkie dowody przekaz następnie organom ścigania lub sądowi.

Za pośrednictwem Policji lub osobiście złóż skargę o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego. Jeżeli tego nie zrobisz ze względu na tryb ścigania, nikt się tą sprawą nie zajmie.

Zawnioskuj do prokuratora o objęcie ściganiem z urzędu przestępstwa prywatnoskargowego.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć, co uprawnione organy robią w twojej sprawie, skorzystaj z przysługujących ci uprawnień i zapoznaj się z aktami sprawy. Możesz sporządzać odpisy i kopie. Jeżeli według twojej oceny nie

wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane, masz prawo złożyć wniośki dowodowe.

Pamiętaj, że możesz skorzystać z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika oraz brać udział w czynnościach postępowania, np. przy przesłuchaniu świadka czy biegłego. Możesz również złożyć wniosek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego.

Jeżeli sprawa zostanie zakończona w niesatysfakcjonujący cię sposób, możesz złożyć zażalenie.

2.3. Znieważenie – art. 216 k.k.

Przestępstwo znieważenia polega na znieważeniu innej osoby w jej obecności lub pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby dotarła, albo znieważenie za pomocą środków masowego komunikowania.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 216 k.k.

Podczas interwencji do policjanta Wojciecha R. podszedł jego sąsiad i w związku z tym, że podejrzewał policjanta o romans z jego żoną, nazwał go „cwelem” i „patą”.

Charakterystyka czynu

Ze znieważeniem mamy do czynienia, kiedy ktoś okazuje ci pogardę, ubliża ci, uwłacza twojej czci. Może ono mieć formę gestu lub słowa (mówionego i pisanego). Zniewagą mogą być słowa, które tylko w pewnym środowisku są za takowe uznawane, np. jak ktoś cię nazwie gliną, blacharzem, psem. Znieważyc można cię bezpośrednio, w twojej obecności lub zaocznie, czyli pod twoją nieobecność, jednak musi być to zrobione publicznie (przy świadkach, w sposób jawny i jeżeli może być odebrane przez nieokreśloną liczbę osób). Kolejny sposób znieważenia cię może wystąpić za pomocą środków masowego przekazu (np. w prasie, w sieci Internet, w radiu, w telewizji). Może to być też pokazanie tobie środkowego palca, ostentacyjne pukanie się w czoło, wypięcie pośladków w twoją stronę.

Z tym przestępstwem mamy do czynienia albo kiedy ktoś znieważa cię podczas albo w związku z pełnieniem czynności służbowych. Oba te elementy nie mogą wystąpić łącznie, ponieważ wtedy będziemy mieli do czynienia z przestępstwem z art. 226 k.k.

Algorytm postępowania

Jeżeli do znieważenia doszło podczas służby, to podejmij interwencję, podczas której ustalisz dane sprawcy. Z interwencji sporządź zapis w notatniku służbowym.

Zabezpiecz dowody, które pozwolą później na skazanie sprawcy, tj. ustal dane personalne świadków zdarzenia, sprawdź, czy miejsce, gdzie doszło do zdarzenia, jest objęte monitoringiem lub czy osoby, które były na miejscu zdarzenia, nagrały je, np. swoim telefonem.

Jeżeli do znieważenia doszło za pomocą środków masowego przekazu, pamiętaj, aby wydrukować strony, na których znajdują się znieważające cię treści. Zabezpieczone dowody przekaz organom ścigania lub sądowi.

Za pośrednictwem Policji lub osobiście złóż skargę o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego. Jeżeli tego nie zrobisz ze względu na tryb ścigania tego przestępstwa, nikt się tą sprawą nie zajmie.

Zawnioskuj za pośrednictwem przełożonego lub sam do prokuratora o objęcie ściganiem z urzędu przestępstwa prywatnoskargowego.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć, co uprawnione organy robią w twojej sprawie, skorzystaj z przysługujących ci uprawnień i zapoznaj się z aktami sprawy. Możesz sporządzać odpisy i kopie. Jeżeli według twojej oceny nie wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane, masz prawo złożyć wnioski dowodowe.

Pamiętaj, że możesz skorzystać z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika oraz brać udział w czynnościach postępowania, np. przy przesłuchaniu świadka czy biegłego. Możesz również złożyć wniosek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. Jeżeli sprawa zostanie zakończona w niesatysfakcjonujący cię sposób, możesz złożyć zażalenie.

2.4. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego – art. 222 k.k.

Przestępstwo naruszenia nietykalności cielesnej to naruszenie integralności cielesnej funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 222 k.k.

Zenon W. podczas interwencji kopnął funkcjonariusza Policji Andrzeja K., policjanta z Komisariatu Policji w Z. za to, że ten kilka dni temu podczas festynu wielokrotnie prosił do tańca jego żonę.

Charakterystyka czynu

Z naruszeniem twojej nietykalności cielesnej mamy do czynienia, jeżeli ktoś uderzy cię ręką, popchnie, szarpnie, opluje, zrzuci twoją czapkę lub okulary z głowy, obleje wodą czy nieczystościami. Zachowanie sprawcy generalnie nie pozostawia śladów na ciele lub pozostawić może jedynie przemijające ślady, np. obrzęk, zadrapanie, zasinienie. Te czynności muszą być wykonane podczas pełnienia przez ciebie obowiązków służbowych lub muszą mieć związek z pełnionymi czynnościami służbowymi.

Nie ma przestępstwa naruszenia nietykalności cielesnej policjanta, jeżeli do tego naruszenia doszło poza godzinami pracy i bez żadnego z nią związku.

Algorytm postępowania

Jeżeli do naruszenia nietykalności cielesnej doszło podczas wykonywania przez Ciebie obowiązków służbowych, powiadom o tym fakcie dyżurnego jednostki, sporządź zapis w notatniku służbowym oraz notatkę urzędową.

Jeżeli do zachowań wypełniających znamiona naruszenia nietykalności cielesnej doszło poza służbą, lecz miało to związek z pełnieniem obowiązków służbowych, złóż zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Zawiadomienie możesz złożyć pisemnie lub ustnie w jednostce Policji lub w prokuraturze. Pamiętaj, że jest to przestępstwo ścigane z urzędu, więc organy ścigania w momencie uzyskania informacji o tym przestępstwie są zobowiązane prowadzić postępowanie w tej sprawie i dokonywać czynności z urzędu.

Jeżeli na skutek tego przestępstwa doznałeś jakichkolwiek obrażeń ciała, udaj się do lekarza, który po badaniu w dokumentacji medycznej opíše powstałe obrażenia. Niezależnie od tego możesz udokumentować owe obrażenia w dokumentacji fotograficznej. Ewentualnie zawnioskuj o dokonanie oględzin twojego ciała. Zabezpieczone w ten sposób dowody na późniejszym etapie postępowania mogą być wykorzystane przez biegłego z zakresu medycyny sądowej.

Możesz zabezpieczyć inne dowody, które pozwolą później na skazanie sprawcy, ustal dane personalne świadków zdarzenia, sprawdź, czy miejsce, gdzie doszło do zdarzenia, jest objęte monitoringiem lub czy osoby, które były na miejscu zdarzenia, nagrały je, np. swoim telefonem. Poczynione ustalenia przekaz policjantowi prowadzącemu postępowanie.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć, co uprawnione organy robią w twojej sprawie, skorzystaj z przysługujących ci uprawnień i zapoznaj się z aktami sprawy. Możesz sporządzać odpisy i kopie. Jeżeli według twojej oceny nie wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane, masz prawo złożyć wnioski dowodowe.

Pamiętaj, że możesz skorzystać z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika oraz brać udział w czynnościach postępowania, np. przy przesłuchaniu świadka czy biegłego. Możesz również złożyć wniosek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego.

Jeżeli sprawa zostanie zakończona w niesatysfakcjonujący cię sposób, możesz złożyć zażalenie.

2.5. Czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 223 k.k.

Dopuszczenie się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego to agresywne zachowanie zmierzające do wyrządzenia mu krzywdy. Musi zostać dokonane podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego oraz wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub przy użyciu broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 223 k.k.

Do siedzących w parku na ławce mężczyzn podszedł dzielnicowy Janusz A. i poprosił o okazanie dowodów osobistych. Jeden z nich Paweł J. wyjął nóż i rzucił się z nim na policjanta. Funkcjonariusz obezwładnił napastnika i nie doznał żadnych obrażeń ciała.

Charakterystyka czynu

Z czynną napaścią na funkcjonariusza publicznego mamy do czynienia, jeżeli ktoś działający wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub sam, ale używając broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, zmierza do wyrządzenia ci krzywdy, np. zamachnięcie się na ciebie celem zadania ciosu nożem czy siekierą, tulipanem, próba skaleczenia żyłką, zadawanie ciosów przez co najmniej dwóch sprawców. Atak na funkcjonariusza publicznego nie musi być skutkowy, tzn. nie musisz odnieść żadnych obrażeń, ponieważ zdążyłeś się uchylić.

Podobnie jak w przypadku przestępstwa naruszenia nietykalności cielesnej czynności te muszą być wykonane podczas pełnienia przez ciebie obowiązków służbowych lub muszą mieć związek z tymi czynnościami służbowymi. Nie ma przestępstwa czynnej napaści na policjanta, jeżeli doszło do niej poza godzinami służby i bez żadnego z nią związku.

Algorytm postępowania

Jeżeli do czynnej napaści doszło podczas wykonywania przez ciebie obowiązków służbowych, powiadom o tym fakcie dyżurnego jednostki, sporządź zapis w notatniku służbowym oraz notatkę urzędową.

Jeżeli do zachowań wypełniających znamiona tego przestępstwa doszło poza służbą, lecz miało związek z pełnieniem przez ciebie obowiązków służbowych, złóż zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Zawiadomienie możesz złożyć pisemnie lub ustnie w jednostce Policji lub w prokuraturze. Jest to przestępstwo ścigane z urzędu, a zatem organy ścigania w momencie uzyskania informacji o nim są zobowiązane prowadzić postępowanie w tej sprawie i dokonywać czynności z urzędu.

Jeżeli na skutek tego przestępstwa doznałeś jakichkolwiek obrażeń ciała powinieneś udać się do lekarza, a uzyskaną dokumentację medyczną dostarczyć prowadzącemu postępowanie. Możesz sfotografować swoje obrażenia, ponieważ taka dokumentacja będzie pomocna biegłemu z zakresu medycyny sądowej przy wydawaniu opinii. Mogą też być dokonane oględziny twojego ciała. Pamiętaj, że jako pokrzywdzony masz obowiązek poddać się oględzinom i badaniom niepołączonym z zabiegiem chirurgicznym lub obserwacją w zakładzie leczniczym, jeżeli od stanu zdrowia zależy karalność czynu.

Możesz zabezpieczyć inne dowody, które pozwolą później na skazanie sprawcy, ustal dane personalne świadków zdarzenia, sprawdź, czy miejsce, gdzie doszło do zdarzenia, jest objęte monitoringiem lub czy osoby, które były na miejscu zdarzenia, nagrały je, np. swoim telefonem. Poczynione ustalenia przekaż policjantowi prowadzącemu postępowanie.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć, co uprawnione organy robią w twojej sprawie, skorzystaj z przysługujących ci uprawnień i zapoznaj się z aktami sprawy. Możesz sporządzać odpisy i kopie. Jeżeli według twojej oceny nie wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane, masz prawo złożyć wnioski dowodowe.

Pamiętaj, że możesz skorzystać z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika oraz brać udział w czynnościach postępowania, np. przy przesłuchaniu świadka czy biegłego. Możesz również złożyć wniosek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. Jeżeli sprawa zostanie zakończona w niesatisfakcjonujący cię sposób możesz złożyć zażalenie.

2.6. Czynny opór – art. 224 § 2 k.k.

Przestępstwo czynnego oporu to stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia funkcjonariusza publicznego do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 224 § 2 k.k.

Podczas zatrzymywania w trakcie zakładania kajdanek Michał D. chcąc uciec, wyszarpywał się policjantom, bił ich pięściami po całym ciele i kopał krzycząc „ja was załatwię”.

Charakterystyka czynu

Sprawca tego przestępstwa stosując wobec policjanta przemoc lub groźbę bezprawną, wywiera na niego presję i zmusza go wbrew jego woli do wykonania lub zaniechania prawnej czynności służbowej. Przemoc to wszelkiego rodzaju formy użycia siły fizycznej. Przemoc może mieć charakter bezpośredni i być skierowana na osobę, w tym wypadku siebie. Przemoc może też oddziaływać na rzecz, np. radiowóz, ale w tym wypadku sprawca oddziałując na rzecz, wpływa na wolę funkcjonariusza. Okupacja budynku urzędu, blokada czy barykadowanie drzwi, unieruchomienie pojazdu służbowego są w doktrynie uznawane za przemoc². Definicja groźby bezprawnej znajduje się w art. 115 § 12 k.k. W myśl tego przepisu jest to groźba karalna i groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej; nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego, jeżeli ma ona jedynie na celu ochronę prawa naruszonego przestępstwem.

² R.A. Stefański (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2017.

Algorytm postępowania

Jeżeli do czynnego oporu doszło podczas wykonywania przez Ciebie obowiązków służbowych, powiadom o tym fakcie dyżurnego jednostki, sporządź zapis w notatniku służbowym oraz notatkę urzędową. Jest to przestępstwo ścigane z urzędu, a zatem organy ścigania w momencie uzyskania informacji o nim są zobowiązane prowadzić postępowanie w tej sprawie i dokonywać czynności z urzędu.

Jeżeli na skutek tego przestępstwa doznałeś jakichkolwiek obrażeń ciała, powinieneś udać się do lekarza, a uzyskaną dokumentację medyczną dostarczyć prowadzącemu postępowanie. Możesz sfotografować swoje obrażenia, ponieważ taka dokumentacja będzie pomocna biegłemu z zakresu medycyny sądowej przy wydawaniu opinii. Mogą być dokonane oględziny twojego ciała. Pamiętaj, że jako pokrzywdzony masz obowiązek poddać się oględzinom i badaniom niepotoczonym z zabiegiem chirurgicznym lub obserwacją w zakładzie leczniczym, jeżeli od stanu zdrowia zależy karalność czynu.

Możesz zabezpieczyć inne dowody, które pozwolą później na skazanie sprawcy, ustal dane personalne świadków zdarzenia, sprawdź, czy miejsce, gdzie doszło do zdarzenia, jest objęte monitoringiem lub czy osoby, które były na miejscu zdarzenia, nagrały je, np. swoim telefonem. Poczynione ustalenia przekaz policjantowi prowadzącemu postępowanie.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć, co uprawnione organy robią w twojej sprawie, skorzystaj z przysługujących ci uprawnień i zapoznaj się z aktami sprawy. Możesz sporządzać odpisy i kopie. Jeżeli według twojej oceny nie wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane, masz prawo złożyć wniosek dowodowy.

Pamiętaj, że możesz skorzystać z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika oraz brać udział w czynnościach postępowania, np. przy przesłuchaniu świadka czy biegłego. Możesz również złożyć wniosek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego.

Jeżeli sprawa zostanie zakończona w niesatysfakcjonujący cię sposób, możesz złożyć zażalenie.

2.7. Znieważenie funkcjonariusza publicznego – art. 226 k.k.

Znieważenie funkcjonariusza publicznego to okazanie mu pogardy lub uwłaczanie jego godności, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 226 k.k.

Podczas zatrzymywania Maciej B. wyzywał interweniujących policjantów od baranów, przygłupów i pajaców.

Charakterystyka czynu

Znieważenie jest wyrażeniem pogardy lub lekceważenia w sposób brutalny. Należą tu będzie każde zachowanie, które zawiera w sobie wyraźne zaprzeczenie uznania autorytetu władzy czy pełnionego urzędu. Znieważenie stanowi przestępstwo skierowane przeciwko godności osobistej człowieka.

Pojęcie zniewagi mieści w sobie rozmaite rodzaje zachowań, których wspólną cechą jest to, że wyrażają pogardę dla godności drugiego człowieka. Chodzi tu o coś więcej niż tylko brak okazania szacunku w stosunku do funkcjonariusza Policji. Nie można zaliczyć do zachowań znieważających np. okazania lekceważenia przez założenie nogi na nogę, odwrócenie się w innym kierunku, zaśmianie uszu, gwizdanie itd.

Szeroki zakres czynności policyjnych, a w rezultacie także zachowań policjantów w trakcie wypełniania obowiązków służbowych, wywołuje niejednokrotnie wiele emocji. Funkcjonariusze Policji, w ściśle określonych przypadkach, mogą stosować np. środki przymusu bezpośredniego, wkraczając w sferę praw i wolności obywatelskich. Uprawnienia te niosą ze sobą bagaż działań represyjnych, który wielokrotnie wywołuje niezadowolenie. Mogą one znaleźć swoje odzwierciedlenie w postępowaniu człowieka i przybierać różne środki wyrazu, przy czym dla odpowiedzialności karnej sprawcy jest obojętne, jakimi się posłużył podczas dokonania przestępstwa.

Znieważenie może przybrać postać np.:

- wypowiedzi słownej (posłużenie się wulgarnym słownictwem),
- gestu,
- rysunku (karykatura),
- symboli, znaku lub innego środka przekazu (fotografia),
- pisma, jak również strony w Internecie.

Znieważenie funkcjonariusza Policji realizuje znamiona określone w art. 226 § k.k. tylko wtedy, gdy zostało dokonane podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Oba warunki muszą być spełnione łącznie.

„Podczas” oznacza zbieżność czasową i miejscową zachowania sprawcy i wykonywania obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego. Nie jest ono uzależnione od wykonywania ich w godzinach urzędowania, lecz od istoty samych czynności, a także tego, czy formalnie wchodzi one w zakres działania funkcjonariusza, który w charakterze organu publicznego te czynności wykonuje.

Policjanci wykonują obowiązki służbowe, nie tylko przebywając w siedzibie komendy, komisariatu czy posterunku. Najczęściej czynności służbowe realizowane są w terenie. W związku z tym miejscem pracy będzie również ulica, radiowóz policyjny, a nawet mieszkanie sprawcy, w którym wykonują oni swoje czynności służbowe.

W tym czasie podlegają ochronie zawartej w art. 226 § 1 k.k., pod warunkiem, że muszą pełnić obowiązki służbowe. Nie wolno przy tym zapominać, że termin „obowiązk” użyty przez ustawodawcę jest pojęciem o szerszym znaczeniu niż „czynność” i nie należy ich używać jako synonimów.

Algorytm postępowania

Waga pełnionego przez siebie urzędu oraz wykonywanych przez siebie obowiązków służbowych połączona jest z prestiżem społecznym. Na tobie oraz na twoich przełożonych spoczywa obowiązek dbania o ten stan.

W przypadku skierowania wobec ciebie zniewagi dokonaj analizy jej treści. Ustal, kto ją wypowiedział, czy naruszyła autorytet państwa oraz przede wszystkim, czy wyczerpuje znamiona przestępstwa znieważenia.

Nie ma znaczenia miejsce wykonywania czynności (interwencja domowa, zabezpieczanie zgromadzenia czy imprezy masowej) ani liczba osób (wypowiedź jednej bądź kilku osób).

W pierwszej kolejności poinformuj o znieważeniu dyżurnego bądź bezpośrednio przełożonego. W przypadku zaistnienia przesłanek zawartych w kodeksie postępowania karnego masz prawo zatrzymania sprawcy. Złóż w tej sprawie zawiadomienie o przestępstwie oraz zeznania. Gdy do znieważenia doszło wobec kilku funkcjonariuszy, każdy z was powinien być przesłuchany w charakterze świadka.

Na miejscu zdarzenia powinni zostać ustalení świadkowie zdarzenia. Ważne jest, aby zabezpieczyć ślady i dowody przestępstwa, np. zapis monitoringu.

Cały przebieg zdarzenia i wykonywane przez siebie czynności udokumentuj w notatniku służbowym.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć, co uprawnione organy robią w twojej sprawie, skorzystaj z przysługujących ci uprawnień i zapoznaj się z aktami sprawy. Możesz sporządzać odpisy i kopie. Jeżeli według twojej oceny, nie wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane, masz prawo złożyć wnioski dowodowe.

Pamiętaj, że możesz skorzystać z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika oraz brać udział w czynnościach postępowania, np. przy przesłuchaniu świadka czy biegłego. Możesz również złożyć wniosek o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego.

Jeżeli sprawa zostanie zakończona w niesatysfakcjonujący cię sposób, możesz złożyć zażalenie.

2.8. Składanie fałszywych zeznań – art. 233 § 1 k.k.

Przestępstwo składania fałszywych zeznań polega na zeznaniu nieprawdy lub zatajeniu prawdy przez świadka składającego zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy lub przedstawieniu w takim postępowaniu fałszywej opinii przez biegłego, fałszywej ekspertyzy przez rzeczoznawcę lub fałszywego tłumaczenia przez tłumacza.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 233 k.k.

Podczas składania zeznań w sprawie policjanta oskarżonego o przyjęcie łapówki Jarosław A. celowo zataił fakt, że był obecny przy zdarzeniu i że taka sytuacja nie miała miejsca.

Charakterystyka czynu

Sprawca przestępstwa składania fałszywych zeznań umyślnie kłamie lub zataja prawdę podczas składania zeznań w postępowaniu sądowym lub innym prowadzonym na podstawie ustawy, np. w postępowaniu przygotowawczym, w sprawie o wykroczenie, dyscyplinarnym. Dodatkowo muszą być spełnione dwa warunki, po pierwsze sprawca został uprzedzony o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, a po drugie osoba odbierająca zeznania musi mieć kompetencje do przesłuchiwania świadków. Popętnienie tego przestępstwa przez biegłego będzie polegało na podawaniu lub zatajaniu pewnych faktów i wniosków.

Z fałszywą opinią mamy do czynienia, jeżeli będzie ona sprzeczna z aktualnym stanem wiedzy, oczywiście sprzeczna z rzeczywistym stanem faktycznym lub oparta na błędnej metodzie.

Fałszywe tłumaczenie może polegać zaś na celowym przeinaczaniu wypowiedzi, pominięciu jej fragmentu lub złym jej przetłumaczeniu.

Warunek uprzedzenia o odpowiedzialności karnej nie dotyczy biegłego, rzeczoznawcy i tłumacza, chyba że są oni przesłuchiwani w charakterze świadków. Jest to przestępstwo formalne dokonane w chwili złożenia fałszywych zeznań, opinii, ekspertyzy czy tłumaczenia. Nie jest absolutnie konieczne, aby organ przesłuchujący na podstawie tych zeznań, opinii, ekspertyzy czy tłumaczenia wydał wadliwą decyzję kończącą postępowanie. Pokrzywdzonym tym przestępstwem jest prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, a nie indywidualna osoba, chociażby policjant.

Algorytm postępowania

Jeżeli na skutek złożonych fałszywych zeznań, opinii, ekspertyzy czy tłumaczenia poniosłeś szkodę, np. w postaci wydania dla Ciebie niekorzystnego wyroku, albo postępowanie jeszcze jest w toku, a Ty obawiasz się, że takowe niekorzystne rozstrzygnięcie nastąpi, możesz zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa składania fałszywych zeznań, zażądać powołania w danej sprawie innego biegłego czy tłumacza, zawnioskować o przesłuchanie świadków, którzy zeznają prawdę albo wskażą powody, dla których sprawca złożył fałszywe zeznania, przedstawił fałszywą opinię, ekspertyzę czy tłumaczenie.

Jeżeli jesteś w posiadaniu dokumentów lub innych dowodów, z których wynika, że świadek kłamał, biegły przedstawił fałszywą opinię, a tłumacz celowo źle przetłumaczył pismo czy wypowiedź, przedstaw je organowi, który prowadzi przedmiotowe postępowanie.

Pamiętaj, by podać sygnaturę sprawy, w której fałszywe zeznanie, opinia czy tłumaczenie zostały złożone.

2.9. Fałszywe oskarżenie – art. 234 k.k.

Przestępstwo fałszywego oskarżenia popełnia osoba, która przed organem powołanym do ścigania (np. Policja, prokuratura) lub orzekania w sprawach o przestępstwo, w tym i przestępstwo skarbowe, wykroczenie, wykroczenie skarbowe lub przewinienie dyscyplinarne (np. sąd, rzecznik dyscyplinarny) celowo fałszywie oskarża inną osobę o popełnienie tych czynów zabronionych lub przewinienia dyscyplinarnego.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 234 k.k.

Rafał K. zawiadomił o przestępstwie kradzieży laptopa o wartości 1 200 zł z bagażnika jego samochodu. W trakcie przesłuchania o dokonanie kradzieży fałszywie oskarżył policjanta Marka A., który przeprowadzał w stosunku do niego kontrolę drogową i ukarał go mandatem karnym.

Charakterystyka czynu

Sprawca przestępstwa fałszywego oskarżenia z premedytacją, wiedząc, że to nieprawda, fałszywie oskarża inną osobę, np. policjanta o popełnienie przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia, wykroczenia skarbowego lub przewinienia dyscyplinarnego. Oskarżenie to kieruje do organów powołanych do ścigania czy orzekania w ww. sprawach. Oskarża policjanta o popełnienie wymyślonego czynu lub o popełnienie czynu cięższego niż to, które w rzeczywistości popełnił, przez dodanie istotnych i nieprawdziwych okoliczności. Nie mają znaczenia pobudki, którymi sprawca się kieruje. Przestępstwo jest już popełnione w chwili dotarcia oskarżenia do ww. organu. Dla jego bytu nie ma żadnego znaczenia, czy przeciwko osobie fałszywie oskarżonej wszczęto postępowanie karne lub dyscyplinarne, czy została ona skazana lub ukarana. Podobnie jak przy przestępstwie z art. 233 k.k. pokrzywdzonym tym przestępstwem jest prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, a nie indywidualna osoba, chociażby policjant.

Algorytm postępowania

Jeżeli zostaniesz fałszywie oskarżony o popełnienie przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia, wykroczenia skarbowego lub przewinienia dyscyplinarnego, możesz złożyć zawiadomienie o przestępstwie.

Jeżeli zrobisz to po zakończeniu postępowania, które toczyło się w twojej sprawie na skutek tego fałszywego oskarżenia, dołącz do zawiadomienia kopię decyzji kończącej to postępowanie.

Możesz również wystąpić do organu prowadzącego ww. sprawę o zapoznanie się z aktami sprawy i wykonać ich odpisy lub kserokopie celem dołączenia do zawiadomienia. Pamiętaj, by podać sygnaturę sprawy.

2.10. Zawiadomienie o przestępstwie niepopelnionym – art. 238 k.k.

Wskazane przestępstwo (zawiadomienia o przestępstwie niepopelnionym) popełnia osoba, która wiedząc, że przestępstwa nie popelniono, umyślnie zawiadamia o przestępstwie lub przestępstwie skarbowym ograny powołane do ścigania.

Przykładowe zachowanie sprawcy

Art. 238 k.k.

Krystian R. zawiadomił prokuraturę rejonową, że podczas interwencji domowej został pobity przez policjantów Arkadiusza W. i Sławomira K. Postępowanie przygotowawcze wykazało, że zdarzenie nie miało miejsca, a Krystian R. złożył takie zawiadomienie, by zaimponować kolegom.

Charakterystyka czynu

„Zawiadamiać” można ustnie, pisemnie, osobiście lub za pośrednictwem osoby trzeciej. Ustawodawca nie ogranicza sposobów zawiadomienia, jak również nie wymaga szczególnej formy. Opisywane przestępstwo jest popelnione w momencie, gdy treść zawiadomienia dojdzie do wiadomości organu powołanego do ścigania. Dla wszczęcia postępowania o fałszywe zawiadomienie wystarczy stwierdzenie, że meldunek nie odpowiadał rzeczywistości. Zawiadomienie ma dotyczyć przestępstwa, a więc zarówno zbrodni, jak i występku. Fałszywe doniesienie o niepopelnionym wykroczeniu lub przewinieniu dyscyplinarnym nie spełnia znamion czynu z art. 238 k.k. Wskazany przepis ma na celu ochronę prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, nie osoby fizycznej.

Algorytm postępowania

Jeżeli zawiadomiono o przestępstwie niepopelnionym, to po umorzeniu postępowania przez prokuratora lub wydaniu wyroku uniewinniającego ciebie przez sąd, możesz złożyć zawiadomienie o przestępstwie.

Do zawiadomienia dołącz kopię decyzji kończącej to postępowanie.

Możesz również wystąpić do organu prowadzącego postępowanie o zapoznanie się z aktami sprawy i wykonać ich odpisy lub kserokopie celem dołączenia do zawiadomienia. Pamiętaj, by podać sygnaturę sprawy.

3. WZORY PISM PROCESOWYCH

3.1. Zapis w notatniku służbowym

ZAPIS W NOTATNIKU SŁUŻBOWYM	
Data i godz.	
12.15 1 W	<p>Intervencja w trasie, park przy ul. Gdańskiej w Słupsku.</p> <p>Mężczyzna spożył piwo w miejscu publicznym. Powiadomieniem dyżurnego o interwencji. Na nasz widok mężczyzna wyrzuci puszkę 0,5 l z piwem marki Żubr do stojącego obok kosza na śmieci. Po podejściu poinformowałem osobę, iż popełniła wykroczenie polegające na spożywaniu alkoholu w miejscu zabronionym, jakim jest miejsce publiczne, tj. o czyn z art. 43¹ ust. 1 u.o.w.t.i.p.a oraz na podst. art. 15 ust. 1 pkt 1 ust. o Policji poprosiłem o okazanie dokumentu potwierdzającego tożsamość. Mężczyzna oświadczył, że ma to gdzieś i będzie pił piwo, gdzie mu się zupnie podoba. Po tych słowach wstał z ławki i z dużą siłą dotłumi uderzył mnie w klatkę piersiową, mówiąc „zrob mi przejście, bo idę do domu, nie mam czasu, nie będziecie mnie tu legitymowali z byle powodu”. Następnie mężczyzna zaczął oddalać się alejką parkową w kierunku ul. Przemysłowej, a następnie zaczął biec. Po krótkim pościgu mężczyzna został ujęty. W trakcie zatrzymania mężczyzna w dalszym ciągu zachowywał się agresywnie i odpychając moje ręce, uniemożliwiał mi założenie kajdaneł na ręce trzymane z tyłu. Pomimo poinformowania o możliwości użycia wobec niego ś.p.b. w postaci siły fizycznej, z uwagi na jego zachowanie, osoba ta w dalszym ciągu próbowała się uam wyrwać i oddalić z miejsca. Wobec mężczyzny użyliśmy siły fizycznej w postaci chwytów obezwładniających, co umożliwiło mi bezpieczne założenie kajdaneł na ręce trzymane z tyłu. W trakcie zatrzymania mężczyzna głośno krzychał, żeby go puścić, „bo on nie ma czasu z uami się tu uierać, a jutro musi wyjechać do Niemiec do pracy”. Następnie poinformowałem mężczyznę, iż w chwili obecnej zostaje on zatrzymany z uwagi na podejrzenie popełnienia przestępstwa naruszenia nietykalności cielesnej funkcjonariusza oraz zmuszanie do odstąpienia od prawnej czynności służbowej związanej z legitymowaniem oraz zatrzymaniem i zachodzi obawa ucieczki i ukrywania się, a także pouczyłem go o jego prawach i</p>
SPB	
Z	

<p>L</p> <p>UP</p> <p>13:45</p>	<p>obowiązkach. Godzina zatrzymania 12:30. Następnie zatrzymanego umieszciliśmy w pojeździe służbowym i doprowadziliśmy do KMP w Stupsku.</p> <p>Zatrzymanym okazał się być:</p> <p>Krzysztof Kowalski s. Mariana i Anny ur. 19.04.1990 r. Stupsk zam. Ul. Wolności 4/15, 76-200 Stupsk</p> <p>W wyniku sprawdzenia osoby ujawniono dowód osobisty nr.: dowód osobisty AMX 356789 wyd. przez Prezydenta Miasta Stupska PESEL 90041902070</p> <p>Osoba i dokument sprawdzony w KSIP - bu. Zatrzymany został przebadany na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu - wynik 0,30 mg/dm³.</p> <p>Zatrzymany został pouczony o możliwości złożenia zeznań na sposób przeprowadzonej interwencji do miejscowo utasciwnego prokuratora. Następnie mężczyzna, po przeprowadzeniu badań lekarskich, osadzono w PODOZ KMP Stupsk. Sporządzoną dokumentację z przeprowadzonych czynności przekazatem dyżurnemu KMP w Stupsku.</p> <p>Zakończenie interwencji.</p>
---------------------------------	---

3.2. Notatka urzędowa

sierż. Tomasz Nowak
Ogniwo Patrolowo-Interwencyjne
KMP w Słupsku

Słupsk, dnia 11.04.2018 r.

Notatka urzędowa

W dniu 11.04.2018 r. w godz. 08:00–16:00 pełniłem służbę w patrolu zmotoryzowanym wraz z sierż. Marcinem Budką na terenie miasta Słupsk. Około godz. 12:15 patrolując pieszo park przy ul. Gdańskiej, zauważyłem siedzącego na jednej z ławek mężczyznę, który spożywał napój alkoholowy w postaci piwa marki Żubr o poj. 0,5 l. Na nasz widok mężczyzna ten odstawił od ust puszkę, a następnie wrzucił ją do stojącego obok kosza na śmieci. W związku ze stwierdzonym wykroczeniem dotyczącym spożywania napoju alkoholowego w miejscu publicznym podjęliśmy interwencję wobec sprawcy wykroczenia. Po podejściu podałem mężczyźnie przyczynę naszej interwencji i przystąpiłem do legitymowania, prosząc o okazanie dokumentu tożsamości lub innego dokumentu ze zdjęciem, na podstawie którego mógłbym potwierdzić jego tożsamość. W tym momencie mężczyzna oświadczył, że ma to gdzieś i będzie pił piwo, gdzie mu się żywnie podoba. Następnie wstał z ławki i skierował się w moim kierunku, uderzając mnie w okolice klatki piersiowej otwartymi dłońmi. Wskutek uderzenia odczułem jedynie silny ból, natomiast nie doznałem żadnych obrażeń. Uderzając mnie, mężczyzna powiedział, cytując: „Zrób mi przeżycie, bo idę do domu, nie będziecie mnie tu legitymowali z byle powodu”. Po tych słowach zaczął oddalać się alejką parkową w kierunku ul. Przemysłowej, a po chwili zaczął biec. Podjęliśmy pościg za mężczyzną, wskutek czego został on zatrzymany. W trakcie zatrzymania mężczyzna zachowywał się agresywnie. Odpychał moje ręce, co uniemożliwiało mi założenie mu kajdanek na ręce trzymane z tyłu, a także próbował się wyrwać i oddalać z miejsca interwencji. Ponadto krzyczał, abyśmy go zostawili i puścili, bo on nie ma czasu z nami się tu użerać, że jutro musi wyjechać do Niemiec do pracy. Poinformowałem mężczyznę, że w przypadku niepodporządkowania się naszym poleceniom zostanie użyta wobec niego siła fizyczna, co nie przyniosło żadnego skutku i mężczyzna cały czas odpychał moje ręce i próbował się uwolnić. W związku z powyższym wobec mężczyzny użyłem środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej – chwytów obezwładniające, co pozwoliło mi na skuteczne i bezpieczne założenie kajdanek na ręce trzymane z tyłu. Następnie poinformowałem go, że zostaje on zatrzymany (godz. zatrzymania 12:30), z uwagi na podejrzenie popełnienia przestępstwa naruszenia mojej nietykalności cielesnej jako funkcjonariusza publicznego oraz zmuszania nas przemocą do zaniechania prawnej czynności służbowej, jaką było legitymowanie oraz zatrzymanie

jego osoby, a zachodzi obawa jego ucieczki i ukrywania się. Ponadto pouczyłem mężczyznę o jego prawach i obowiązkach jako osoby zatrzymanej. Zatrzymanego umieściliśmy w pojeździe służbowym, a następnie doprowadziliśmy do KMP w Słupsku. Zatrzymanym okazał się być

Kowalski Krzysztof

s. Mariana i Anny

ur. 19.04.1990 r. w Słupsku

zam. ul. Wolności 4/15, 76–200 Słupsk

PESEL 90041902070

Dodatkowo po sprawdzeniu osoby ujawniłem u niego dowód osobisty AMX 356789 wyd. przez Prezydenta Miasta Słupska.

Od zatrzymanego wyczuwalna była wyraźna woń alkoholu, wobec czego został on przebadany na jego zawartość w wydychanym powietrzu z wynikiem 0,30 mg/dm³ – godz. badania 13:00. Użycie wobec zatrzymanego środków przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej na miejscu interwencji nie spowodowało u niego żadnych obrażeń i nie chciał on żadnej pomocy medycznej. Z uwagi na stan nietrzeźwości przed osadzeniem w PDOZ zatrzymanego doprowadziliśmy do Szpitala Wojewódzkiego w Słupsku, gdzie został on przebadany przez lekarza, który nie stwierdził żadnej przeszkody do umieszczenia Krzysztofa Kowalskiego w PDOZ. Następnie zatrzymanego osadziliśmy w PDOZ KMP w Słupsku. Sporządzoną dokumentację przekazałem dyżurnemu KMP w Słupsku.

Sporządził:

Esmarck Nowak

3.3. Prywatny akt oskarżenia

Oskarżyciel prywatny:
Tomasz Nowak
ul. Prosta 2/7
76–200 Słupsk

Słupsk, dn. 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku
II Wydział Karny
ul. Szarych Szeregów 13
76–200 Słupsk

AKT OSKARŻENIA OSKARŻYCIELA PRYWATNEGO

Na podstawie art. 59 § 1 k.p.k. oskarżam Krzysztofa Kowalskiego, zamieszkałego w Słupsku przy ul. Prostej 2/15 o to, że w dniu 11 kwietnia 2018 r. w Słupsku na ul. Prostej przed budynkiem nr 2 na spotkaniu członków Wspólnoty Mieszkaniowej „Prosta 2” publicznie zniestawił moją osobę, pomawiając mnie o łapownictwo, co mogło poniżyć mnie w oczach zebranych tam osób oraz spowodować utratę zaufania do zawodu policjanta, jaki wykonuję, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k.

UZASADNIENIE

W dniu 11 kwietnia 2018 r. około godz. 17:00 przed budynkiem, w którym mieszkam, tj. przy ul. Prostej 2 w Słupsku, odbyło się spotkanie członków Wspólnoty Mieszkaniowej „Prosta 2”, na którym byłem z uwagi, że jestem właścicielem jednego z mieszkań w tej wspólnotcie. Na tym spotkaniu było około 10 osób. Był tam mój sąsiad Krzysztof Kowalski, który zajmuje lokal nr 15. Z tym sąsiadem nie mam zbyt dobrych relacji, nie zgadzamy się w pewnych kwestiach dotyczących działania naszej wspólnoty. Na tym spotkaniu zaproponowałem, żeby podnieść składkę na fundusz remontowy oraz części wspólne utrzymania budynku. W tym momencie głos na forum zabrał właśnie mój sąsiad Krzysztof Kowalski, głośno mówiąc, że wygłaszam jakieś bzdury i skąd ludzie mają wziąć na nowe wyższe czynsze, skoro i tak już są wysokie. Następnie stwierdził wobec wszystkich, cytując: „No tak, pan Nowak to za dużo pieniędzy chyba ma, ale w końcu pracuje tam, gdzie pracuje, i z łapówek, które bierze, pewnie się dorobił, tak dobrze mają tylko właśnie łapówkarze, tacy jak on”. Krzysztof Kowalski doskonale wie, że jestem policjantem i pracuję w tutejszej Komendzie Miejskiej Policji w Wydziale Prewencji i Ruchu Drogowego. Natomiast jego oskarżenia traktuję jako pomówienia, które w oczach zgromadzonych tam osób poniżają moją osobę oraz powodują utratę zaufania dla zawodu, który wykonuję, czyli zawodu

policjanta. Świadcami tego zdarzenia były wszystkie osoby, które uczestniczyły w spotkaniu i których listę wraz z adresami załączam do niniejszego aktu oskarżenia.

Esmarz Nowak

Załączniki:

- 1) Lista obecności mieszkańców ul. Prostej 2 w Słupsku na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej „Prosta 2” w dniu 11.04.2018 r. o godz. 17:00.
- 2) Dowód uiszczenia opłaty od prywatnego aktu oskarżenia.

3.4. Zażalenie na postanowienie o umorzeniu dochodzenia

Tomasz Nowak
ul. Prosta 2/7
76-200 Słupsk

Słupsk, dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku
ul. Szarych Szeregów 13
76-200 Słupsk

Za pośrednictwem
Prokuratora Rejonowego
w Słupsku
ul. Leszczyńskiego 10
76-200 Słupsk

Sygnatura akt:

1Ds 925/2018

ZAŻALENIE NA POSTANOWIENIE O UMORZENIU DOCHODZENIA

Na podstawie art. 459 § 2 k.p.k. zaskarżam postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Słupsku sygn. akt 1Ds 925/2018 z dnia 16 kwietnia 2018 r. w przedmiocie umorzenia postępowania przygotowawczego w sprawie znieważenia mojej osoby jako funkcjonariusza publicznego – policjanta podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, z uwagi na brak znamion czynu zabronionego.

Zarzucam, iż postanowienie to zostało wydane pomimo nieprzeprowadzenia wszystkich czynności dowodowych w niniejszym postępowaniu, tj. nie ustalono i nie przesłuchano wskazanych przeze mnie świadków zdarzenia, którzy mogliby potwierdzić i wskazać, że zachowanie Jana Kowalskiego podczas przeprowadzanej przeze mnie interwencji wyczerpało znamiona czynu zabronionego określonego w art. 226 § 1 k.k., tj. znieważenia funkcjonariusza publicznego.

Wobec powyższego domagam się uchylecia zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania do prokuratora do ponownego rozpatrzenia.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Słupsku postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2018 r., sygn. akt 1Ds925/2018 umorzył dochodzenie w sprawie dokonanego w dniu 2 lutego 2018 r. w Słupsku przy ul. Klonowej 5 przed sklepem spożywczym „Kwiatek” znieważenia mojej osoby jako funkcjonariusza publicz-

nego podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych przez Jana Kowalskiego. W toku postępowania prokurator nie doszukał się znamion czynu zabronionego z uwagi na fakt, iż interwencję wobec Jana Kowalskiego podjąłem w czasie wolnym od służby. Dla przytoczenia faktów, interwencję tę podjąłem w dniu 2 lutego 2018 r. około godz. 15:00 na ul. Klonowej 5 w Słupsku przed sklepem spożywczym Kwiatek. Bezsporny zostaje fakt, iż w tym czasie nie wykonywałem obowiązków służbowych, miałem dzień wolny. Natomiast idąc ul. Klonową, zauważyłem ww. Jana Kowalskiego, jak stał pod sklepem Kwiatek i spożywał napój alkoholowy w postaci piwa Tyskie oraz zaczepiał wychodzących ze sklepu ludzi, co wzbudzało ich oburzenie. W związku z powyższym zwróciłem temu mężczyźnie uwagę, że jego zachowanie jest naganne i popełnia on wykroczenie związane ze spożywaniem alkoholu w miejscu publicznym oraz zakłócaniem porządku publicznego. Na moje słowa Jan Kowalski tylko się zaśmiał i oświadczył, że będzie robił, co mu się żywnie podoba, a następnie mnie popchnął. Z uwagi na to podjąłem wobec niego interwencję, przedstawiłem się i okazałem mu legitymację służbową. Na jej widok on zaczął wyzywać mnie od debili i głupków. Jan Kowalski w toku prowadzonego postępowania składając zeznania w charakterze świadka, oświadczył, że nie widział okazanej przeze mnie legitymacji oraz nie wiedział, że jestem policjantem, a jego słowa były ogólne i nie były kierowane w stosunku do mojej osoby jako funkcjonariusza, a jedynie wyrażały jego stosunek i wyrażały opinie na temat panującego systemu i ograniczeń jego swobody obywatelskiej, co według mojej opinii jest nieprawdą. Prokurator nadzorujący ww. postępowanie dał wiarę Janowi Kowalskiemu, nie przeprowadzając dowodu z zeznań świadków, którzy byli na miejscu zdarzenia, tj. wskazanych przeze mnie w zawiadomieniu, pracowników tutejszego urzędu miejskiego, których znam jedynie z widzenia. Organ prowadzący w żaden sposób nie podjął nawet próby ustalenia, kim były te osoby. Zeznania tych pracowników byłyby w tej kwestii decydujące, gdyż osoby te stały w odległości około 5 m od miejsca zdarzenia i doskonale widziały przebieg mojej interwencji, musiały też widzieć moment wylegitymowania się przeze mnie legitymacją służbową, a także słyszeć słowa, które mnie zniewazyły jako osobę i funkcjonariusza publicznego, a które wypowiadał w moim kierunku Jan Kowalski.

W związku z powyższym wnoszę o pozytywne rozpatrzenie mojego zażalenia i uchylenie zaskarżonego postanowienia o umorzeniu dochodzenia.

Łukasz Nawak

3.5. Wniosek dowodowy

Pokrzywdzony:
Tomasz Nowak
ul. Prosta 2/7
76-200 Słupsk

Słupsk, dn. 19 kwietnia 2018 r.

Prokuratura Rejonowa w Słupsku
ul. Leszczyńskiego 10
76-200 Słupsk

Sygnatura akt:

1Ds 925/2018

WNIOSEK DOWODOWY

W związku z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym dotyczącym czynnej napaści na moją osobę jako funkcjonariusza publicznego – policjanta sygn. akt 1Ds 925/2018, na podstawie art. 167 k.p.k. składam wniosek o dopuszczenie dowodu z nagrania monitoringu zewnętrznego sklepu Żabka znajdującego się w okolicy miejsca, gdzie doszło do powyższego zdarzenia.

UZASADNIENIE

W toku wykonywanych na miejscu zdarzenia czynności służbowych przez funkcjonariuszy z KMP w Słupsku ustalili oni, że w sklepie Żabka znajdującym się przy ul. Klonowej 10 w Słupsku, tj. około 15 m od miejsca zdarzenia, zainstalowany jest monitoring zewnętrzny, który swoim zasięgiem obejmował miejsce zdarzenia. Do dnia dzisiejszego powyższe nagranie nie zostało zabezpieczone i poddane oględzinom. Zapis z tego monitoringu pozwoli na ustalenie szczegółowego zachowania poszczególnych sprawców przestępstwa i pozwoli na pełne wyjaśnienie okoliczności popełnienia przez nich przestępstwa. Z uwagi na powyższe wnoszę jak w sentencji.

Tomasz Nowak

3.6. Wniosek o naprawienie szkody

Pokrzywdzony:
Tomasz Nowak
ul. Prosta 2/7
76-200 Słupsk

Słupsk, dn. 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku
II Wydział Karny
ul. Szarych Szeregów 13
76-200 Słupsk

Sygnatura akt:

1Ds 938/2018

IIK 420/2018

WNIOSEK O NAPRAWIENIE SZKODY

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. wnoszę o zobowiązanie oskarżonego o czyn z art. 222 § 1 k.k. Krzysztofa Kowalskiego do naprawienia szkody w postaci zapłaty na moją rzecz równowartości zniszczonego wskutek jego działania telefonu komórkowego marki Samsung S7 o wartości 800 zł.

UZASADNIENIE

Krzysztof Kowalski w dniu 10 stycznia 2018 r. dopuścił się naruszenia netykalności cielesnej mojej osoby jako funkcjonariusza publicznego. W trakcie zdarzenia, w momencie kiedy podejmowałem interwencję wobec ww., zostałem przez niego kilkakrotnie kopnięty w okolicę bioder. Wskutek tych kopnięć z kieszeni moich spodni służbowych wypadł telefon komórkowy marki Samsung S7, który spadł na ziemię i całkowicie został zniszczony. Na dzień zdarzenia cena rynkowa tego telefonu wynosiła 800 zł i takiej kwoty żądam w ramach naprawienia szkody od oskarżonego.

Tomasz Nowak

BIBLIOGRAFIA

Kotowski W., *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2012.

Sobolewski P., *Komentarz do art. 446, K. Osajda (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania. Część ogólna*, Warszawa 2017.

Stefański R.A. (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2017.

Strony internetowe

http://www.warszawa.po.gov.pl/pl/page/single/section/4/subsection/21/alias/podstawowe_uprawnienia_i_obowiazki_pokrzywdzonego.html

<https://www.zakiewicz-adwokaci.pl/prawo/prywatny-akt-oskarzenia.html>

<http://pokrzywdzonyprzestepstwem.info/zazalenie-na-postanowienie-o-umorzeniu-dochodzenia-lub-sledztwa/>

<http://www.infor.pl/prawo/pozwy/informacje-ogolne/241732,Czym-charakteryzuje-sie-zazalenie.html>

<http://pokrzywdzonyprzestepstwem.info/zazalenie-na-postanowienie-o-umorzeniu->

<http://pokrzywdzonyprzestepstwem.info/kiedy-dochodzi-do-umorzenia-sledztwa-lub-dochodzenia-dochodzenia-lub-sledztwa/>

<https://www.i-kancelaria.pl/artykuly/oskarzyciel-posilkowy-subsydiarny-art-55-1-kpk-subsydiarny-akt-oskarzenia/>

Orzecznictwo

Wyrok Sądu Najwyższego Izba Cywilna z dnia 18.01.1984 r., sygn. I CR 400/83, OSNCP 1984, Nr 11, poz. 195, Legalis.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu I Wydział Cywilny z dnia 29.02.2012 r., sygn. I ACa 1162/11, Legalis.